

Αξιοποίηση Στρατοπέδου “Μπουγά” στη Λάρισα, με νέα πολεοδόμηση για τη δημιουργία περιοχών κατοίκησης, πρασίνου και αναψυχής, και ένταξη Συνεδριακού Κέντρου αγροτικού προσανατολισμού

Λιαροπούλου Γεωργία, Φολούλη Στεφανία - 12/08/2022

Διπλωματική εργασία

Τίτλος: Αξιοποίηση Στρατοπέδου “Μπουγά” στη Λάρισα με νέα πολεοδόμηση για τη δημιουργία περιοχών κατοίκησης, πρασίνου και αναψυχής και ένταξη Συνεδριακού Κέντρου αγροτικού προσανατολισμού

Φοιτητική ομάδα: **Λιαροπούλου Γεωργία, Φολούλη Στεφανία**

Επιβλέποντες καθηγητές: Πατρίκιος Γεώργιος, Παπαγιαννόπουλος Γεώργιος, Εξαρχόπουλος Πάνος

Τμήμα: Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ακαδημαϊκό έτος: 2015/-16

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά τον επανασχεδιασμό μιας περιοχής 220.000 τ.μ. περίπου, όπου σήμερα διατηρούνται στρατιωτικές χρήσεις.

Βρισκόμαστε στην πόλη της Λάρισας, νοτιοδυτικά του κέντρου πόλης, κοντά στη συνοικία «Νέα Πολιτεία», όπου σήμερα βρίσκεται το εν ενεργεία Στρατόπεδο Μπουγά. Σύμφωνα με τον νόμο περί παραχώρησης στρατιωτικών μονάδων στους δήμους, όπως ορίζεται από το Φ.Ε.Κ του 2009, επιβάλλεται η μετεγκατάσταση του εν λόγω στρατοπέδου και η ενσωμάτωσή του στην 1η Στρατιά Λάρισας. Με αφορμή αυτό και αναλογιζόμενοι ότι πρόκειται για μια τεράστια έκταση 226 στρεμμάτων, η οποία αναμένεται να μετατραπεί σε ένα μεγάλο αστικό κενό, οδηγηθήκαμε στην αξιοποίηση και ανάπλασή του σύμφωνα με τους προβλεπόμενους κανονισμούς, καθώς και στην πρόταση και ένταξη μέσα σε αυτό ενός Συνεδριακού και Εκθεσιακού Κέντρου, εφόσον εντοπίστηκε ότι είναι μια δομή που λείπει από την πόλη της Λάρισας.

Η εργασία αυτή οργανώθηκε σε δύο άξονες. Ο ένας αφορά τον σχεδιασμό νέων περιοχών προς πολεοδόμηση, σε συνδυασμό με χαράξεις δρόμων και κινήσεων, περιοχές πρασίνου, αθλητικές εγκαταστάσεις, χειρισμοί οι οποίοι έγιναν καθώς επιδιώξαμε να προσεγγίσουμε το οικόπεδο σαν συνέχεια του αστικού ιστού, στοχεύοντας στην ομαλή ένταξή του στο περιβάλλον του, με χαράξεις και πορείες που προέρχονται από αυτό, ώστε να εισχωρήσει η πόλη εντός του οικοπέδου ομαλά, χάνοντας τα αυστηρά όρια του στρατοπέδου ώστε να μην αποτελεί πια μια αστική ασυνέχεια. Ο δεύτερος άξονας ουσιαστικά αποτελεί υποενότητα του πρώτου, καθώς πρόκειται για περαιτέρω επεξεργασία του βορειοανατολικού τμήματος του οικοπέδου όπου εντάσσεται το Συνεδριακό Κέντρο. Μελετήθηκαν οι πολιτιστικοί χώροι της Λάρισας, λαμβάνοντας υπόψη πως η πόλη αποτελεί το κέντρο του αγροτικού κόσμου της Κεντρικής Ελλάδας, όπου διοργανώνονται πολύ συχνά δρώμενα αγροτικού περιεχομένου όπως η ετήσια έκθεση αγροτικών προϊόντων. Παρατηρήθηκε λοιπόν πως υπάρχει έλλειψη ενός χώρου που θα καλύψει τις ανάγκες εκθέσεων- συνεδρίων - διοργανώσεων αγροτικού προσανατολισμού. Θεωρήθηκε ιδανική η ένταξη ενός τέτοιου κτιρίου σε αυτό το σημείο του Στρατοπέδου Μπουγά, καθώς βρίσκεται επί της πολυσύχναστης οδού Φαρσάλων και πλησίον της παλιάς Εθνικής Οδού Αθηνών-Θεσσαλονίκης, που λειτουργεί σαν υπερτοπική αρτηρία. Σκοπός μας ήταν ένα κτίριο τοπόσημο για τη Λάρισα, εύκολα προσεγγίσιμο τόσο από τον κάτοικο της πόλης όσο και από επισκέπτες άλλων νομών.

Σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ. του 2009 για τη Λάρισα, επιβάλλεται η μετεγκατάσταση του Στρατοπέδου Μπουγά (ήδη απο Φ.Ε.Κ. που εκδόθηκε το 1999), όπου προβλέπεται 70% κάλυψη πρασίνου σε ενιαία έκταση σε συνδυασμό με χώρους για κάλυψη κοινοφελών εξυπηρετήσεων. Στην προς πολεοδόμηση περιοχή, το στρατόπεδο κατά την αξιοποίησή του ορίζεται ως Κ3 (πολεοδομικό κέντρο + Σ.Δ. 0,6). Με αφορμή λοιπόν αυτές τις προτάσεις, και σε συνδυασμό με άλλα, πιο γενικά στοιχεία που προβλέπει το γενικό πολεοδομικό στρατηγικό σχέδιο του 2009 για τη Λάρισα, επιλέξαμε την ανάπλαση της περιοχής του στρατοπέδου Μπουγά, που καλύπτει έκταση 226.640 τ.μ. και έχει περίμετρο 1900μ. Το οικόπεδο ανήκει στην περιοχή προς πολεοδόμηση Α1 της Λάρισας, για την οποία προτείνονται ως χρήσεις α. Αθλητικές εγκαταστάσεις, β. Κοινωνικός Εξοπλισμός, ενώ απαγορεύεται να δημιουργηθεί ξενοδοχείο άνω των 40 κλινών. Με την αξιοποίηση του στρατοπέδου, στοχεύουμε αφενός στην αύξηση του πρασίνου και των κοινόχρηστων χώρων στον αστικό ιστό και αφετέρου στην κατάλληλη αξιοποίηση τέτοιων χώρων με ειδικές χρήσεις, με τέτοιον τρόπο ώστε να προσδώσουν καλύτερη ποιότητα ζωής στον κάτοικο.

Το οδικό δίκτυο της Λάρισας αναπτύσσεται ακτινωτά, με το πρωτεύον δίκτυο να οδηγεί στο κέντρο και αυτό με τη σειρά του συνδέεται με δακτυλίους, όπως είναι η Ηρώων Πολυτεχνείου η οποία περικλείει στην ουσία το αστικό κέντρο της Λάρισας. Φαίνεται πως η οδός Τσιτσάνη τείνει να αναπτυχθεί σαν δεύτερος δακτύλιος μετά την Η. Πολυτεχνείου, συνδέοντας κεντρικές αρτηρίες όπως η οδός Ιωαννίνων, η νέα οδός Σαρίμβη, η οδός Φαρσάλων και η Βόλου. Το Στρατόπεδο Μπουγά, λειτουργώντας σαν ένα μεγάλο αστικό κενό, εμποδίζει την ανάπτυξη της Τσιτσάνη και κρίνεται αναγκαία η διάνοιξη της οδού ώστε να «ολοκληρωθεί» ο δακτύλιος.

Οι πρώτες σκέψεις μας βρέθηκαν αντιμέτωπες με ένα μεγάλο αστικό κενό σε κεντρικό σημείο της Λάρισας. Δεν μπορούσαμε να δούμε ένα τόσο μεγάλο κενό χωρίς να αλληλεπιδρά με την πόλη. Αρχική μας πρόθεση ήταν να γίνει ένα οργανικό κομμάτι της, λαμβάνοντας υπόψη τον προσανατολισμό αλλά και τους προβλεπόμενους κανονισμούς. Έτσι προέκυψαν οι πρώτες χαράξεις, που όρισαν και τις διαφορετικές θεματικές ενότητες: το πάρκο, το δομημένο περιβάλλον αλλά και τον εκθεσιακό χώρο. Παράλληλα, λόγω του μεγάλου μεγέθους του οικοπέδου, μας απασχόλησαν οι οπτικές φυγές αλλά και οι ροές πρασίνου και κινήσεων, καθώς στόχος μας ήταν κάθε επισκέπτης να κινείται άνετα στον χώρο, αλλά και να μπορεί να σχετίζεται άμεσα με ό,τι περιβάλλει το οικόπεδο. Η είσοδος του αστικού ιστού στοχεύει στο να χαθούν τα

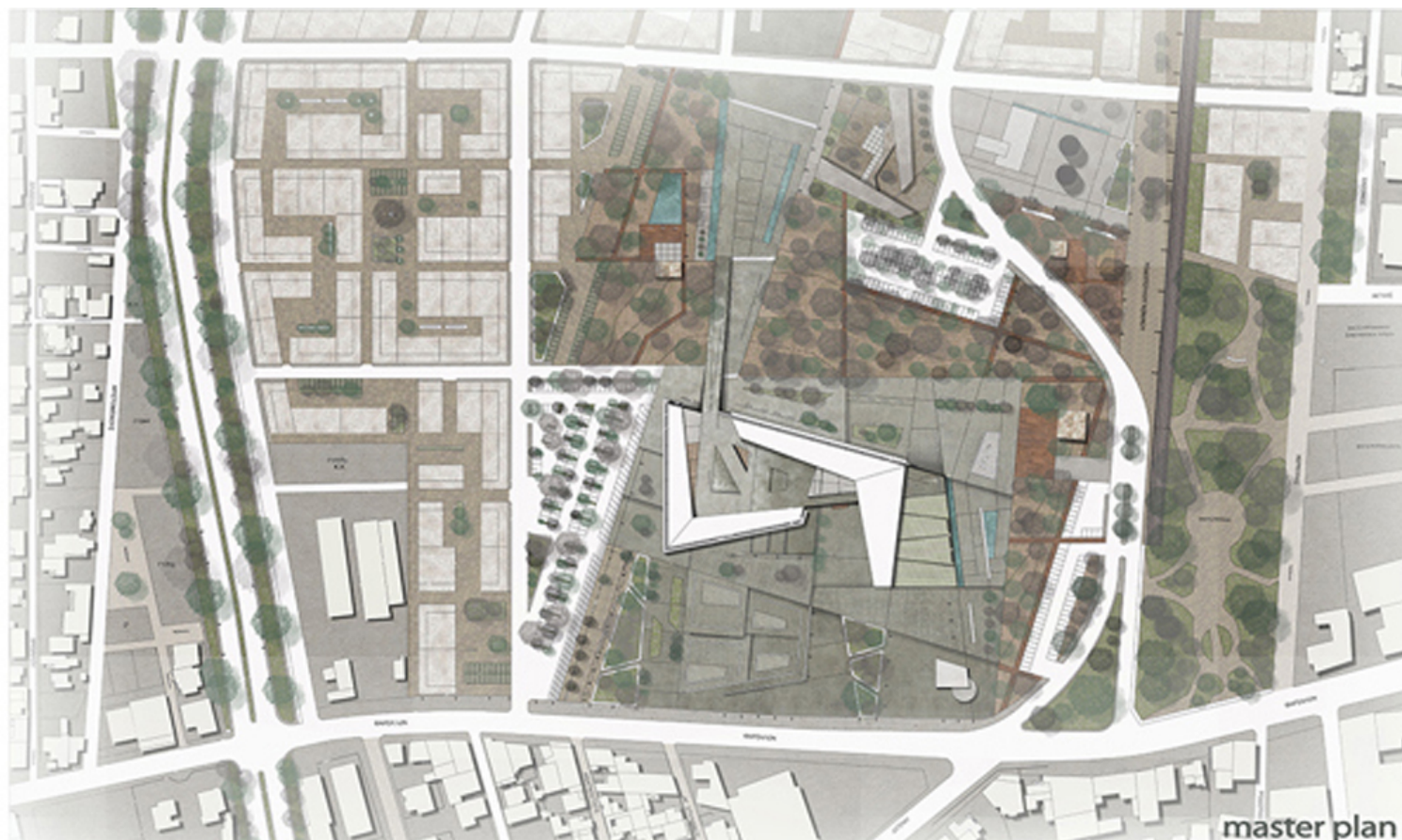
υπάρχοντα σαφή όρια του οικοπέδου, αλλά και στην ενοποίησή του με τον περιβάλλοντα χώρο του. Ακολούθησε η χάραξη δρόμων, ενώνοντας την κάθε πλευρά του οικοπέδου με την απέναντί της αλλά εντάσσοντάς την και στον σχεδιασμό του δομημένου περιβάλλοντος και των εσωτερικών εκτουώσεων. Προσδιορίσαμε τις κινήσεις αλλά και τις προσβάσεις από και προς την «καρδιά» του οικοπέδου. Ενοποιήσαμε τη δόμηση σε κάποια σημεία, δίνοντας στους χώρους πρασίνου μεγαλύτερη ενιαία έκταση.

Η έννοια της κατοίκησης μας απασχόλησε ιδιαίτερα στη διαδικασία σχεδιασμού των νέων περιοχών προς πολεοδόμηση. Οδηγό μας αποτέλεσε η δομή των οικοδομικών τετραγώνων της συνοικίας της Νέας Πολιτείας, νοτιοδυτικά του οικοπέδου. Κάθε γειτονιά έχει τη δική της εσωτερική πλατεία, η οποία αποτελεί ζωτικό κομμάτι της προσφέροντας εξυπηρετήσεις γειτονιάς, χώρους στάθμευσης, χώρους στάσης αλλά και πράσινες περιοχές. Οι ακάλυπτοι σχεδιάζονται χωρίς να μένουν υπολείμματα μίας άναρχης και ανεξέλεγκτης δόμησης και αποτελούν πια έναν χώρο ζωτικής σημασίας στην καρδιά κάθε οικοδομικού τετραγώνου, δίνοντας έτσι τη μικροκλίμακα και μία ανάσα πρασίνου στο δομημένο περιβάλλον. Όλοι οι ακάλυπτοι ενοποιούνται με τους πεζοδρόμους ήπιας κυκλοφορίας. Τα οφέλη εντοπίζονται τόσο στο επίπεδο βελτίωσης του χώρου κατοίκησης, όσο και στη δημιουργία και ενίσχυση των κοινωνικών σχέσεων. Αυτό θα έχει θετικό αντίκτυπο σε κάθε κάτοικο αλλά και γενικότερα στην περιοχή. Σε συμφωνία με το Σχέδιο αναθεώρησης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, που αφορά τη Δημοτική Ενότητα της Λάρισας, περιοχή μας ορίζεται το Κ3_Πολεοδομικό Κέντρο. Επομένως ορίζουμε σε όλα τα οικόπεδα $\Sigma.\Delta$ 0,6 και $H_{max} = 12m + 1,5m$ για στέγη. Επιτρέπονται εμπορικές χρήσεις στα ισόγεια για κάλυψη αναγκών εξυπηρετήσεων γειτονιάς.

Επιλέχθηκε το σημείο του οικοπέδου για την τοποθέτηση του κτιρίου, καθώς βρίσκεται σε μέτωπο της οδού Φαρσάλων, κεντρικής και πολυσύχναστης αρτηρίας της Λάρισας. Επιδίωξή μας είναι ένα κτίριο τοπόσημο και εύκολα προσεγγίσιμο από κάθε επισκέπτη αλλά και από κάθε κάτοικο της πόλης.

Συμπληρωματικά του σχεδιασμού του Συνεδριακού Κέντρου, προβλέφθηκε η ανάγκη για φιλοξενία ορισμένων από τους επισκέπτες που θα καταφθάνουν στην πόλη για τη διεξαγωγή συνεδρίων ή εκθέσεων. Έτσι σχεδιάστηκε ειδικός χώρος φιλοξενίας με μονόκλινα και δίκλινα δωμάτια, για τη διευκόλυνση των

συνέδρων- επισκεπτών, ως υποστηρικτική και συμπληρωματική δόμή του Συνεδριακού Κέντρου. Η τοποθεσία του είναι γωνιακή επί των δρόμων ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμο οδικώς, ενώ είναι εύκολα προσπελάσιμο και από τους πεζούς μέσω της σφήνας - πλατείας που ακολουθεί τη ράμπα του Συνεδριακού Κέντρου. Σύμφωνα με το Σχέδιο Διόρθωσης και τροποποίησης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Δημοτικής Ενότητας Λάρισας σε εκτάσεις ειδικής χρήσης προς αξιοποίηση, όπως το οικόπεδό μας, δεν επιτρέπονται χρήσεις γης που θεωρείται ότι θα αλλοιώσουν τον χαρακτήρα της περιοχής, και για τον λόγο αυτόν απαγορεύονται ξενοδοχειακές μονάδες άνω των 40 κλινών. Σεβόμενοι αυτές τις διατάξεις, επιλέξαμε ο χώρος φιλοξενίας να περιλαμβάνει 36 κλίνες.

